

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کرمان

دانشکده پزشکی مهندس افضلی پور

پایان نامه:

جهت دریافت درجه دکترای عمومی پزشکی

عنوان:

بررسی سطح آگاهی و عملکرد پرستاران در مورد پیشگیری و کنترل عفونت
زخم جراحی در بخشهای جراحی بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی
کرمان در سال ۱۳۹۶

استاد راهنما:

دکتر علی خالویی

پژوهش و نگارش:

ملیحه رمضانی

مهر ۹۷

هدف: عفونت زخم جراحی یکی از شایع ترین عفونت های بیمارستانی است که باعث افزایش ناتوانی و مرگ و میر بیماران و افزایش هزینه های بیمارستانی شود. برخورداری پرستاران از آگاهی لازم و عملکرد مناسب در مورد کنترل و پیشگیری از عفونت زخم جراحی در کاهش هزینه ی بیمار و بیمارستان و بهبود کیفیت زندگی بیماران کمک به سزایی می کند. در واقع با توجه به نقش مهم پرستاران در پیشگیری و کنترل عفونت زخم جراحی با سنجش سطح دانش و عملکرد آنان در مورد پیشگیری و کنترل این عفونتها، می توان برنامه ریزی مناسبی در جهت رفع نقصان آگاهی و عملکرد پرستاران انجام داد.

روش: این مطالعه ی مقطعی و توصیفی تحلیلی در سال ۱۳۹۶ انجام شد. جامعه ی مورد مطالعه شامل تمامی پرستاران شاغل در بخش های جراحی بیمارستان های آموزشی دانشگاه کرمان (بیمارستان شفا، بیمارستان شهید باهنر و بیمارستان افضل پور) بود. جمع آوری داده های با استفاده از پرسش نامه ی پژوهشگر ساخته که شامل سه بخش بود انجام شد. بخش اول شامل اطلاعات دموگرافیک، بخش دوم پرسشنامه آگاهی شامل ۲۰ سوال و بخش سوم شامل ۲۵ سوال جهت سنجش عملکرد بود. افراد با رضایت آگاهانه و شفاهی وارد مطالعه شدند. داده های پرسش نامه ها وارد نرم افزار آماری spss نسخه ی ۲۰ گردید.

نتایج: از ۲۳۰ نفر شرکت کننده در مطالعه ۸۷/۳ درصد (۱۹۷ نفر) زن بودند. سطح تحصیلات ۱۶/۵ درصد (۳۷ نفر) کمتر از کارشناسی، ۸۱/۳ درصد (۱۸۷ نفر) افراد شرکت کننده در مطالعه کارشناسی و بالاتر داشتند هم چنین ۸۰/۹ درصد (۱۸۶ نفر) متاهل و بقیه مجرد بودند. از بین شرکت کنندگان در مطالعه ۴۳/۵ (۱۰۰ نفر) در بیمارستان باهنر ۳۱/۷ (۷۳ نفر) در بیمارستان شفا و ۲۴/۸ (۵۷ نفر) در بیمارستان افضل پور مشغول به کار بودند.

میانگین و انحراف معیار نمره ی آگاهی شرکت کنندگان در مطالعه براساس پرسش نامه ی آگاهی ۱۷/۰۹ (از نمره ی ۲۰) و ۱/۹۶ بود. میانه نمرات آگاهی پرستاران در مورد پیشگیری و کنترل عفونت زخم جراحی ۱۷ بود. در این مطالعه بین میانگین نمره ی آگاهی شرکت کنندگان با جنسیت ($p = ۰/۰۶۳$)، سطح تحصیلات ($p = ۰/۹۵۵$)، وضعیت تاهل ($p = ۰/۷۴$) و بیمارستان محل کار ($p = ۰/۵۹$) ارتباط معناداری وجود نداشت. اما

همبستگی بین نمره ی آگاهی با سن ($p=0/03$ ، $r=0/198$) سابقه ی کل کار ($p=0/207$ ، $r=0/02$) و سابقه کار در بخش جراحی ($p<0/001$ ، $r=0/263$) مثبت و از نظر آماری معنادار بود.

میانگین و انحراف معیار نمره ی عملکرد شرکت کنندگان در این مطالعه به ترتیب ۸۵/۹ (از نمره ۱۰۰) و ۸/۲۵ بود. میانگین نمره ی عملکرد شرکت کنندگان بر حسب متغیر های جنسیت ($p=0/457$)، سطح تحصیلات ($p=0/392$) وضعیت تاهل ($p=0/539$) تفاوت آماری معنی داری نداشت. میانگین نمرات عملکرد پرستاران در مورد پیشگیری و کنترل عفونت زخم جراحی برحسب بیمارستانهای مختلف متفاوت بود. ($p<0/001$) همبستگی میانگین نمره ی عملکرد با سن ($p=0/300$ ، $r=0/001$)، سابقه ی کل کار ($p=0/290$)، و سابقه ی کار در بخش جراحی ($p<0/001$ ، $r=0/250$) در شرکت کنندگان مثبت و لحاظ آماری معنادار بود. هم بستگی نمره ی آگاهی و نمره ی عملکرد شرکت کنندگان مثبت و نظر آماری معنادار بود. ($p=0/01$ ، $r=0/231$)

نتیجه گیری:

نتایج این مطالعه حاکی از این است که در سطح آگاهی و عملکرد در مورد پیشگیری و کنترل عفونت زخم جراحی در بخش های جراحی بیمارستان های دانشگاه کرمان در وضعیت مناسبی است. با این حال جهت افزایش سطح آگاهی و عملکرد کماکان به برگزاری دوره های آموزشی بیشتر، تاکید بیشتر به اهمیت عفونت های بیمارستانی از جمله عفونت زخم جراحی، ایجاد انگیزه در پرستاران برای عملکرد بهتر نیازمند هستیم.

Abstract

Background: The aim of this study was determine level of knowledge and practice of nurses about the prevention and control of surgical site infections in surgical wards of Kerman University of Medical Sciences hospitals during the year ۱۳۹۶.

Community: Surgical site infections (SSI) is one of the most common causes of health care associated infection that increases the morbidity and mortality of patients and increases hospital costs.

Proper Knowledge and practice of nurses about the control and prevention of surgical wound infections helps to reduce hospital costs and improve the quality of life of patients. In fact, given the important role of nurses in preventing and controlling surgical wound infections by measuring their level of knowledge and practice about the prevention and control of these infections can be done to eliminate nurses' knowledge and practice. In fact, considering the important role of nurses in the prevention and control of surgical wound infections by measuring their level of knowledge and their practice in preventing and controlling these infections, appropriate planning can be done to eliminate nurses' knowledge and practice.

Methods:

This cross-sectional and analytical descriptive study was conducted in ۲۰۱۸. The study population included all nurses working in the surgical wards of teaching hospitals of Kerman University (Shafa Hospital, Shahid Bahonar Hospital and Afzalipour Hospital). Data collection was done using a researcher-made questionnaire containing three parts. The first part included demographic data, the second part was an awareness questionnaire that containing ۲۰ questions. And the third part contained ۲۵ questions for measuring performance. The data of the questionnaires were entered into the spss software version ۲۰.

Results: Of the ۲۳۰ participants in the study, ۸۷,۳% (۱۹۷ persons) were women. The level of education was ۱۶,۵% (۳۷ persons) less than the bachelor, ۸۱,۳% (۱۸۷ people) of the participants were bachelor and higher than, as well as ۸۰,۹% (۱۸۶) were married. Among the companies in the

study, 52.5 (100) were practitioner at Bahonar hospital, 31.7% (73) at the Shafa Hospital and 15.8% (37 people) at Afzalipour Hospital. The mean and standard deviation of the participants' knowledge scores were 17.9 (from the score of 20) and 1.96, respectively. The middle scores of nurses' knowledge about the prevention and control of surgical wound infections were 17. In this study, there was no significant difference between the average score of participants with gender ($p = 0.63$), education level ($p = 0.95$), marital status ($p = 0.74$) and workplace hospital ($p = 0.89$). There was a significant relationship between knowledge with age ($r = 0.29$, $p = 0.03$), total work history ($r = 0.207$, $p = 0.02$), and work experience in the surgery department ($r = 0.263$), ($P < 0.001$).

The mean and standard deviation of the participants' performance score in this study were 18.9 (out of 100) and 1.55. The average score of participants' performance according to gender ($p = 0.477$), education level ($p = 0.329$), marital status ($p = 0.809$) was not statistically significant. The mean scores of nurses' performance in preventing and controlling surgical wound infections were different according to different hospitals ($p < 0.001$). There was a significant relationship between performance score with age, total work history and work experience in surgical ward. There was a significant relationship between the score of the participants' knowledge and the score of the participants. ($r = 0.231$, $p = 0.01$)

Conclusion: The results of this study indicate that the level of knowledge and practice about the prevention and control of surgical site infections in surgical wards of hospitals of Kerman University is in good condition. However, in order to increase the level of awareness and performance of continuing education, more emphasis on the importance of hospital infections, such as surgical site infections, and motivating nurses to function better.